

DZIENNIK URZĘDOWY

C. i k. Komendy powiatowej w Opatowie.

Prenumerata kwartalnie 3 korony,
Numer pojedynczy 10 halerzy.

Nr. 10.

Opatów, dnia 20. grudnia 1917.

TREŚĆ: 1. Sprawy personalne. 2. Rozporządzenie dotyczące obowiązującego ogłaszania ustaw, rozporządzeń i rozkazów. 3. Prawo zatwierdzania wyroków śmierci i ulaskawiania przez Radę Regencyjną. 4. Szkolnictwo. 5. Obrót bydłem i trzodą chlewną. 6. Rozporządzenie dotyczące zajęcia słomy. 7. Wynagrodzenie za podwoły. 8. Zakaz wolnego handlu drzewem opałowym. 9. Obwieszczenie dotyczące legitymacji osób cywilnych.

1.

Sprawy personalne.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył nadać c. i k. Komendantowi powiatowemu pułkownikowi Waleryanowi Fehmlowi tytuł i charakter generała.

Zastępca c. i k. Komendanta powiatowego podpułkownik Witold Niesiołowski został przeniesiony do Luolina a na jego miejsce przydzielony podpułkownik Dymitr Zurkan.

C. i k. lekarz powiatowy Dr. Roman Merunowicz został przeniesiony do Piotrkowa a na jego miejsce zamianowany Dr. Adolf Parecki.

2.

Rozporządzenie

Jen. Gub. wojsk. z 28 września 1917 Nr. 79. Dz. rozp. dotyczące obowiązującego ogłaszania ustaw, rozporządzeń i rozkazów.

§ 1.

Dziennik rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce.

Rozporządzenia i zarządzenia z mocą ustawy, jak również wszelkie postanowienia i rozkazy wydane przez austriacko-węgierski Zarząd wojskowy z mocą obowiązującą dla całego obszaru Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego albo pewnych części tego obszaru, będzie się ogłaszać w „Dzienniku rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce“.

§ 2.

Przedmiot ogłoszeń.

Dziennik rozporządzeń jest przeznaczony do ogłaszania z mocą obowiązującą:

1. Oznaczonych w § 1 ustawowych zarządzeń, które na podstawie upoważnienia jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego

Dowództwa, będą wydane w Jeneralnem Gubernatorstwie wojskowym lubelskiem:

2. Zarządzeń i rozkazów, wydawanych dla przeprowadzenia tych na Najwyższem upoważnieniu opartych rozporządzeń oraz innych ustaw, wydanych przez Jeneralnego Gubernatora wojskowego w jego zakresie działania lub wydanych w wykonaniu poruczonych mu czynności administracyjnych.

§ 3.

Część urzędowa i nieurzędowa Dziennika rozporządzeń.

Wymienione w § 2. ogłoszenia będą zamieszczone w „Części urzędowej“ Dziennika rozporządzeń.

„Część nieurzędowa“ tego Dziennika zawiera inne ogłoszenia, przeznaczone do ogólnej wiadomości, tudzież pouczenia i wskazówki dla ludności, komend, władz i gmin.

§ 4.

Forma wydawania.

Dziennik rozporządzeń wydaje Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe.

Przepisy ogłaszane w części urzędowej otrzymują liczby porządkowe.

Na każdej części (zeszycie) uwidacznia się dzień wydania.

Dziennik rozporządzeń wychodzi w języku polskim i niemieckim; oba wydania wychodzą równocześnie osobno.

§ 5.

Obszar, w którym Dziennik rozporządzeń obowiązuje.

Zawarte w Dzienniku rozporządzeń przepisy mają obowiązywać w obrębie całego obszaru, pozostającego w austriacko-węgierskim zarządzie wojskowym (Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe lubelskie), o ile w nich samych nie oznaczono wyraźnie ściślejszego obszaru, w którym mają obowiązywać.

§ 6.

Termin, od którego zaczyna się moc prawna.

Przepisy, umieszczone w Dzienniku rozporządzeń, należy uważać jako ustawowo ogłoszone z dniem wydania tej części, w której są zawarte.

Moc obowiązująca tych przepisów rozpoczyna się—o ile w nich samych niema odmiennego postanowienia—z początkiem 14-go dnia po ich wydaniu.

Nikt nie może ku swej obronie zasłaniać się niezajomością przepisu, jeżeli przepis ten został ogłoszony w sposób ustawowy.

§ 7.

Rozsyłanie Dziennika.

Dziennik rozporządzeń rozsyła się w dniu wydania bezpłatnie do wszystkich komend i władz c. i k. Zarządu wojskowego oraz do gmin, a tak jedne jak i drugie mają go wyłożyć w swoich lokalach urzędowych. W godzinach urzędowych należy każdemu dozwolić wglądu do Dziennika rozporządzeń.

Zamówienia na Dziennik rozporządzeń przyjmuje każdy urząd pocztowy. Cena nabycia zostanie ustanowiona według kosztów wydawnictwa i ogłoszona w Dzienniku rozporządzeń.

§ 8.

Dzienniki urzędowe Komend powiatowych.

Wydawane przez Komendy powiatowe Dzienniki urzędowe służą do: rozpowszechniania i ewentualnego objaśniania przepisów, ogłoszonych w Dzienniku rozporządzeń, tudzież do zamieszczania szczegółowych zarządzeń dla ludności o charakterze lokalnym oraz wskazówek i przepisów wykonawczych dla Komend żandarmeryi i dla gmin.

W Dziennikach urzędowych będzie się ponadto zamieszczać także inne zawiadomienia przeznaczone do ogólnej wiadomości.

§ 9.

Inne ogłoszenia.

Przepisy ogłoszone w Dzienniku rozporządzeń, tudzież zarządzenia i wiadomości, zawarte w Dzienniku

niku urzędowym Komendy powiatowej będą ponadto w miarę potrzeby rozpowszechniane jeszcze w inny używany sposób, jak: przez wywieszenie na tablicy urzędowej, umieszczenie w dziennikach, wybębienie i t. p.

§ 10.

Wykonanie ogłoszonych przepisów.

Wykonanie każdego przepisu ogłoszonego na podstawie niniejszego rozporządzenia porucza się Jeneralnemu Gubernatorstwu wojskowemu i podległym mu komendom i władzom, tudzież gminom w miarę ich zakresu działania lub stosownie do żądań, jakie przelożone organa do nich skierują.

§ 11.

Zniesienie dawniejszych przepisów.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z dnia 16-go lutego 1915 r., Dz. rozp. Nr. 1, oraz § 4. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 25-go sierpnia 1915 r., Dz. rozp. Nr. 34 zostają uchylone.

§ 12.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie równocześnie z patentem z dnia 12. września 1917 r., Nr. 75 Dz. rozp. o ustanowieniu władzy państwowej w Królestwie Polskiem.

3.

Prawo zatwierdzania wyroków śmierci i ułaskawiania przez Radę Regencyjną.

Rozporządzenie z dnia 28-go września 1917 r., Nr. 80 o prawie zatwierdzania wyroków śmierci i ułaskawiania ogłasza się poniżej w całej osnowie:

Na podstawie upoważnienia Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości, udzielonego z mocy Najwyższego Dowódczwa, zarządza się dla obszarów Polski, pozostałych w austriacko-węgierskiej administracji wojskowej, zgodnie z życzeniem Tymczasowej Rady Stanu, co następuje:

§ 1.

Radzie Regencyjnej przysługuje prawo zatwierdzania wyroków śmierci orzeczonych przez królewsko-

polskie sądy i prawo ułaskawiania osób zasądzonych przez te sądy. Prawa te zastrzega się Jeneralnemu Gubernatorowi wojskowemu, jeżeli zasądzony jest obywatelem austriacko-węgierskiej Monarchii albo Państwa Niemieckiego. Przed postanowieniem należy wysłuchać zdania sądu orzekającego.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z chwilą ustanowienia Rady Regencyjnej,

4.

Szkolnictwo.

Rozporządzenie Jen. Gub. wojskowego z dnia 26. września 1917 r. Nr. 78 Dz. rozp. dotyczące szkolnictwa.

D z i a ł 1.

Przepisy ogólne.

Art. 1.

Szkoły elementarne są publiczne i prywatne.

Art. 2.

Cele wychowawcze, przedmioty i zakres nauczania, zasady wewnętrznego ustroju i organizacji szkół publicznych elementarnych w związku z całym systemem szkolnictwa oznaczone zostaną w oddzielnej ustawie.

Art. 3.

Publiczna szkoła elementarna jest dostępna dla wszystkich, bez różnicy wyznania, dzieci w wieku szkolnym.

Art. 4.

Nauka w szkołach elementarnych publicznych jest bezpłatna.

Art. 5.

Szkoły elementarne, utrzymywane przez państwo, powiaty, gminy wiejskie lub miejskie, związki szkolne gmin i powiatów, są szkołami publicznymi.

Art. 6.

Szkoły elementarne, utrzymywane przez osoby prywatne, zrzeszenia i instytucje, są szkołami prywatnymi.

Art. 7.

Szkoły elementarne prywatne mogą ubiegać się o przyznanie im prawa publiczności, o ile odpowiadają warunkom, wymienionym w dziale IV (art. 78—93) niniejszej ustawy.

Art. 8.

Kierownictwo i zwierzchni nadzór nad szkołami elementarnymi publicznymi sprawuje Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 9.

Zwierzchni nadzór nad szkołami elementarnymi prywatnymi sprawuje Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 10.

Szkoła elementarna publiczna lub prywatna, posiadająca prawo publiczności, wydaje świadectwa ukończenia szkoły, mające znaczenie dokumentu urzędowego.

Art. 11.

Wszędzie tam, gdzie jest dostateczna liczba szkół dla pomieszczenia wszystkich dzieci w wieku szkolnym, nauka staje się obowiązkową. Obowiązkową naukę przeprowadza się na mocy przepisów o obowiązkowej szkolności, które oznaczy oddzielna ustawa.

Art. 12.

Dla celów administracyjnych i gospodarczych w zakresie szkolnictwa tworzą się okręgi szkolne.

Miasta Warszawa, Łódź, Lublin, Częstochowa i Sosnowiec stanowią samodzielne okręgi szkolne.

Większe osady mogą tworzyć, na mocy decyzji Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, samodzielne jednostki szkolne.

Każda gmina wiejska i miejska stanowi osobną jednostkę terytoryalną szkolną.

Art. 13.

Gminy oraz powiaty mogą dla specjalnych celów szkolnych i oświatowo-kulturalnych tworzyć związki gmin i powiatów. Związki tworzą się na podstawie dobrowolnych umów z inicjatywy szkolnych władz państwowych lub organów samorządu miejscowego.

Związki zatwierdza Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

D z i a ł II.

O szkołach publicznych.

Rozdział I.

O zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół elementarnych.

Art. 14.

Obowiązek zakładania i utrzymywania publicznych szkół elementarnych ciąży na gminie.

Art. 15.

Władze szkolne i organy miejscowego zarządu szkolnictwa starać się będą o to, ażeby założone zostały szkoły wszędzie w dostatecznej liczbie.

Zakładanie i budowę szkół stosuje się do ogólnego planu szkolnego, zatwierdzonego przez odpowiednie władze szkolne.

Art. 16.

Gmina niema prawa pozbawiania szkoły tych funduszy pieniężnych lub tych gruntów, z których szkoły i nauczyciele korzystają. Może to nastąpić wyłącznie na wniosek Dozoru Szkolnego za zgodą Rady Szkolnej Okręgowej i Inspektora Okręgowego pod warunkiem, że gmina oznaczy wzamian inne, równe tamtych, źródła dochodu. Gmina nie może również bez zezwolenia na to Rady Szkolnej Okręgowej i Inspektora Okręgowego zamykać szkół istniejących

Art. 17.

Projekty szkolne oraz budżety przedkładają Radzie Gminnej, względnie Magistratowi co roku Dozory Szkolne, względnie Rady Szkolne Okręgowe (gdzie niema Dozorów).

Art. 18.

Subsydia i pożyczki dla gmin na budowę szkół z państwowego funduszu szkolno-budowlanego oznaczy i ureguje oddzielna ustawa.

Art. 19.

Niezbędne na utrzymanie szkół elementarnych publicznych środki płyną:

- a) z podatków gminnych;

- b) z funduszków, przeznaczonych przez organy samorządu powiatowego;
- c) ze skarbu Państwa;
- d) z fundacji, zapisów i darowizn.

Art. 20.

Do pokrywania wydatków gmin na szkoły przykłada się skarb państwa w rozmiarach, które oznaczone zostaną. Jednak wydatki rzeczowe jako to: najem i remont pomieszczeń dla szkół i nauczycieli, wewnętrzne urządzenia, pomoce naukowe i biblioteki szkolne dla dzieci, utrzymanie służby, opał dla szkoły i nauczyciela, oświetlenie materiały piśmienne i druki szkolne, utrzymanie porządku i czystości w szkole, oraz koszty administracyjne Dozorów Szkolnych ponosi wyłącznie gmina. Również gmina wydziela szkołom plac na boisko, ogród szkolny oraz grunt dla nauczyciela.

Art. 21.

Rady Szkolne Okręgowe określają, uwzględniając stosunki miejscowe, normy, podług których Dozory Szkolne będą zaopatrywały nauczycieli w opał, szkoły w opał, oświetlenie, materiały piśmienne i pokrywały koszty najmu usługi i utrzymania czystości w szkołach.

Co do budowy szkół, ich urządzeń wewnętrznych, rodzaju i systemu sprzętów szkolnych, bibliotek szkolnych, niezbędnych pomocy naukowych, druków szkolnych oraz co do urządzenia ogrodów i boisk, zostaną wydane Radom Szkolnym Okręgowym specjalne instrukcje.

Art. 22.

Sumy budżetowe, nie wydatkowane w ciągu roku, pozostają do rozporządzenia Dozoru Szkolnego lub danej Opieki Szkolnej dla użycia wyłącznie na rzecz potrzeb szkolnych.

Rozdział II.

O personelu nauczycielskim.

Art. 23.

Warunki, jakim powinien odpowiadać personel nauczycielski, oraz stosunki prawne nauczycieli w publicznych szkołach elementarnych, określi oddzielna ustawa.

Art. 24.

Obywatel obcego państwa może być nauczycielem w szkole publicznej i prywatnej za każdo-

razem zezwoleniem Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Art. 25.

Mianuje nauczycieli na wniosek Rady Szkolnej Okręgowej Inspektor Okręgowy, stabilizuje, przenosi stabilizowanych na inne posady, awansuje, degraduje i usuwa Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 26.

Księżę prefektów, oraz świeckich nauczycieli religii katolickiej mianuje Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za zgodą władzy duchownej z pośród osób posiadających misję kanoniczną. Nauczycieli religii innych wyznań mianuje Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, po porozumieniu się z odpowiednią zwierzchnością wyznaniową.

Art. 27.

Powolywanie tymczasowe nauczycieli na posady w szkołach elementarnych publicznych, organizowanie zastępstw w wypadkach nagłych, jak również przenoszenie ze względów służbowych, a nie w drodze dyscyplinarnej, niestabilizowanych sił nauczycielskich na inne posady, należy do Inspektora Okręgowego.

Art. 28.

Kandydatury na posady nauczycielskie w publicznych szkołach elementarnych ustala Rada Szkolna Okręgowa drogą konkursu i wybranych kandydatów wraz z listą odrzuconych przedstawia Inspektorowi Okręgowemu do zatwierdzenia. Jeżeli Rada Szkolna Okręgowa w określonym przez Departament terminie kandydatów nie przedstawi lub też jej kandydaci zostaną przez Inspektora odrzuceni, Inspektor za zgodą Departamentu mianuje nauczycieli bezpośrednio. W razie odrzucenia kandydatów Rady Szkolnej Okręgowej Inspektor Okręgowy komunikuje jej motywę swej decyzji.

D z i a ł III.

O organach zarządu szkolnictwa elementarnego.

Rozdział I.

O Radzie szkolnej Okręgowej.

Art. 29.

Każdy okręg szkolny posiada Radę Szkolną Okręgową.

Miasta: Warszawa, Łódź, Lublin, Sosnowiec, Częstochowa, stanowią samodzielne okręgi szkolne z osobnemi Radami Szkolnymi Okręgowemi.

Dyrektorowi Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przysługuje prawo wyodrębniania miast innych w samodzielne okręgi szkolne.

Art. 30.

Rada Okręgowa składa się:

a) z członków z wyborów:

1) z trzech przedstawicieli, wybranych przez sejmik powiatowy, przyczem jeden przynajmie winien być członkiem sejmiku;

2) z jednego wybranego przez radę miasta okręgowego;

3) z jednego przedstawiciela zawodu nauczycielskiego, wybranego przez konferencję okręgową nauczycieli szkół elementarnych;

4) z kierownika (czki) seminaryum nauczycielskiego lub nauczyciela (lki) zakładu naukowego średniego, wybranego (ej) przez Radę Szkolną Okręgową na jednym z pierwszych posiedzeń publicznych.

Jeżeli w okręgu niema zakładu naukowego średniego oraz seminaryum nauczycielskiego, wchodzi kierownik jednej z miejscowych szkół elementarnych publicznych, wieloklasowych, wybrany na jednym z pierwszych posiedzeń Rady Szkolnej okręgowej;

b) z członków z nominacyi:

1) z dwóch obywateli, powołanych przez Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

2) z osób duchownych: reprezentanta Kościoła rzymsko-katolickiego i reprezentantów innych wyznań o ile dane wyznanie stanowi w okręgu więcej, niż 10% ogółu ludności; reprezentantów wyznań powołuje Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po porozumieniu się z władzą Kościoła rzymsko-katolickiego, względnie zwierzchnością gmin wyznaniowych;

c) z członka z urzędu: lekarza okręgowego [względnie szkolnego].

W posiedzeniach Rady szkolnej Okręgowej biorą udział: Inspektor Okręgowy i jego zastępca, oraz Komisarz Państwowy.

Art. 31.

Rada Szkolna Okręgowa miast, wydzielonych w odrębnie okręgi szkolne, składa się:

a) z członków z wyborów:

1) z dwóch wybranych przez magistrat;

2) z czterech reprezentantów rady miejskiej przez nią wybranych, przyczem dwaj przynajmniej winni być członkami rady;

3) z kierownika (czki) seminaryum nauczycielskiego, wybranego (ej) na jednym z pierwszych posiedzeń Rady Szkolnej Okręgowej;

4) z kierownika (czki) lub nauczyciela (lki) zakładu naukowego średniego, wybranego (ej) na jednym z pierwszych posiedzeń Rady Szkolnej Okręgowej;

5) z jednego przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego, wybranego (ej) przez konferencję nauczycieli szkół elementarnych publicznych;

b) z członków z nominacyi:

1) z dwóch obywateli miasta, powołanych przez Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

2) z reprezentantów wyznań, jak wyżej w art. 30 p. b) 2;

c) z członka z urzędu: lekarza szkolnego (naczelnego),

W posiedzeniach Rady Szkolnej Okręgowej bierze udział Inspektor Okręgowy lub jego zastępca i Komisarz Państwowy.

Art. 32.

Mandaty członków Rady Szkolnej Okręgowej trwają: członków z mianowania i reprezentantów nauczycielstwa trzy lata; delegatów sejmiku i rady miejskiej tak długo, jak długo trwają mandaty do sejmiku i rady miejskiej.

Przedstawiciele zawodu nauczycielskiego tracą pełnomocnictwo z chwilą, kiedy przestają pełnić funkcje nauczycielskie w danym okręgu.

Art. 33.

Kolegia wyborcze prócz członków czynnych wybierają po jednym zastępcy, który wchodzi do Rady Szkolnej Okręgowej w razie ustąpienia członka czyn

nego. Protokoły wyborcze są przesyłane do Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w dniu następnym po dokonanych wyborach.

Zaskarżenia na prawidłowość wyborów mogą być wnoszone do Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego najpóźniej w przeciągu dni 7, licząc od dnia następnego po dokonaniu wyborów.

Członkowie Rady rozpocząć mogą pełnienie swych obowiązków po otrzymaniu zawiadomienia Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o zatwierdzeniu wyborów. Członkowie ustępujący pełnią swe obowiązki do czasu zatwierdzenia ich następców przez Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 34.

Do obowiązków Rady Szkolnej Okręgowej wogóle należy:

I) rozłączanie nadzoru nad szkolnictwem elementarnym publicznym i prywatnym;

II) wyjednywanie środków na potrzeby szkolne i oświatowe oraz zarządzanie funduszami swego okręgu;

III) sprawowanie władzy zwierzchniej nad Dozorami Szkolnymi w gminach i Opiekami Szkolnymi;

IV) badanie potrzeb szkolnych i oświatowo-kulturalnych swego okręgu i współdziałanie z Inspektorem Okręgowym i Dozorami Szkolnymi w sprawie czynienia zadość tym potrzebom.

W szczególności zaś do niej należy:

1) rozłączanie nadzoru nad elementarnymi szkołami publicznymi i prywatnymi, z wyjątkiem szkół ćwiczeń przy seminariach nauczycielskich, za pomocą wizytacji szkół przez delegowanych członków Rady, bez prawa jednak przeegzaminowania uczniów i czynienia uwag nauczycielom; nie mogą być do wizytowania delegowani nauczyciele czynni;

2) sprawowanie władzy zwierzchniej nad Dozorami Szkolnymi; mianowanie przepisanej liczby członków Dozorów, zatwierdzanie wyborów i rozwiązywanie Dozorów Szkolnych, w razie gdyby Dozór nie spełniał swych obowiązków lub działalność jego była niezgodną z niniejszą ustawą;

3) decydowanie zgodnie z instrukcjami Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie projektów sieci szkolnych, sporządzanych przez Dozory Szkolne w gminach;

4) decydowanie wniosków w sprawie otwierania szkół poszczególnych;

5) wydawanie koncesyi na otwieranie szkół elementarnych prywatnych;

6) wydawanie opinii o wnioskach Dozorów Szkolnych w sprawie zwijania szkół istniejących lub zamiany tych źródeł dochodowych, z których poszczególne szkoły korzystają;

7) ogłaszanie w przepisany terminie konkursów na wakujące stanowiska nauczycielskie, wybór kandydatów z możliwym uwzględnieniem życzeń Dozorów i Opiek Szkolnych i przedstawianie kandydatów Inspektorowi do zatwierdzenia;

8) udział w urzędzie dyscyplinarnym do spraw służbowych nauczycieli, którego kompetencje określi oddzielna ustawa;

9) współdziałanie z Inspektorem Okręgowym w sprawie dalszego kształcenia nauczycieli szkół elementarnych [urządzanie kursów wakacyjnych uzupełniających, konferencji nauczycielskich i t. d];

10) wydawanie stypendyów na dalsze studia dla nauczycieli szkół elementarnych, subwencyonowanie bibliotek okręgowych dla nauczycieli, tworzenie muzeów pedagogicznych i opieka nad nimi, ułatwianie nabywania podręczników, pomocy naukowych materiałów piśmiennych, książek do bibliotek szkolnych, książ i druków szkolnych;

11) rozłączanie nadzoru nad gospodarką szkolną gmin, rozpatrywanie sprawozdań Dozorów Gminnych i Kontrola nad wykonaniem gminnych budżetów szkolnych;

12) zarządzanie funduszami, przeznaczonymi na cele szkolne okręgu; opieka nad majątkiem szkolnym okręgu i fundacyami szkolnymi, o ile czynności te nie zostały zastrzeżone innym władzom;

13) występowanie z wnioskami do Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawach szkolnych i oświatowo-kulturalnych, udzielanie wyjaśnień i opinii na jego żądanie, składanie rocznych sprawozdań Departamentowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

14) rozpatrywanie wszelkich wniosków, napływających do Rady;

15) określanie norm, podług których Dozory Szkolne gmin:

1. zaopatrują nauczycieli w opa,

2. szkoły w opał, oświetlenie i materiały piśmienne,

3. pokrywają koszty usługi i utrzymania czystości w szkołach;

16) opieka i nadzór nad budownictwem szkolem i higieną szkolną.

Art. 35.

Członkowie Rady Szkolnej Okręgowej pełnią swe obowiązki bezpłatnie z wyjątkiem sekretarza, który może pobierać wynagrodzenie

Art. 36.

Rada wybiera przewodniczącego i zastępcę na trzy lata. Na stanowiska te nie mogą być wybierani członkowie Rady, którzy zajmują urzędy płatne w szkolnictwie, utrzymywanym lub subsydiowanym przez organy samorządu miejscowego.

Art. 37.

Rada Szkolna Okręgowa może zapraszać na posiedzenia rzeczoznawców z poza Rady; mają oni głos doradczy.

Art. 38.

Posiedzenia Rady Szkolnej Okręgowej odbywają się przynajmniej raz na miesiąc.

Nadzwyczajne posiedzenia mogą być zwoływane przez przewodniczącego według uznania, na żądanie Inspektora Okręgowego lub na wniosek dwóch członków Rady – w przeciągu dni siedmiu. Do stanowienia uchwał prawomocnych potrzeba jest obecność Inspektora Okręgowego lub jego zastępcy i zwykłej większości członków Rady. Wszystkie sprawy są rozstrzygane większością głosów obecnych członków Rady. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Inspektor Okręgowy i Komisarz Państwowy mają prawo zabierania głosu poza kolejną zapisanych mowców.

Nie może brać udziału w obradach i głosowaniu członek Rady nad sprawami, które w jakikolwiek sposób związane są z jego osobistymi interesami lub interesami jego krewnych i powinowatych.

Art. 39.

Nad zgodnością uchwał Rady z obowiązującymi ustawami czuwa Inspektor Okręgowy. W razie sprzeczności między powziętą przez Radę uchwałą, a ustawą inspektor wstrzymuje wykonanie uchwały. W kwe-

stych spornych Rada Szkolna Okręgowa może odwołać się do Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 40.

Wszelkie zażalenia przeciwko rozporządzeniom i orzeczeniom Rady Szkolnej Okręgowej rozstrzyga Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Zażalenia wnoszą się w przeciągu dni 7, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia lub opublikowania.

Art. 41.

Rada Szkolna Okręgowa według uznania może wylaniać Wydział Wykonawczy:

- a) z przewodniczącego lub zastępcy;
- b) z jednego członka Rady Szkolnej Okręgowej;
- c) z sekretarza Rady,

Art. 42.

Rada Szkolna Okręgowa układa regulamin swej wewnętrznej działalności, określa w granicach niniejszej ustawy kompetencje Wydziału Wykonawczego i komunikuje swe postanowienia w tym względzie Dyrektorowi Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 43.

Rada za zgodą przewodniczącego może powierzać wykonanie pewnych uchwał osobnemu delegatowi lub delegatom.

Art. 44.

Rada może tworzyć komisje, do których wchodzić mogą prócz członków Rady Szkolnej Okręgowej osoby do niej nie należące. Przewodniczącym komisji winien być członek Rady.

Art. 45.

Członkowie Rady Szkolnej Okręgowej, nie przybywający na posiedzenia, winni usprawiedliwić swoją nieobecność.

Członek Rady, nie przybywający bez usprawiedliwienia na trzy posiedzenia kolejne, otrzymuje wezwanie specjalne i w razie ponownego nieprzybycia będzie uważany za ustępującego z Rady. Na miejsce jego wchodzi zastępca.

Art. 46.

Władzę zwierzchnią nad działalnością Rad Szkolnych Okręgowych sprawuje Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Dyrektorowi Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przysługuje prawo rozwiązania Rady szkolnej Okręgowej w razie, gdyby Rada nie spełniała swych obowiązków lub działalność jej była niezgodną z niniejszą ustawą.

Rozdział II.

O dozorcze Szkolnym w gminach.

Art. 47.

Każda gmina wiejska i miejska, względnie większa miejscowość, chociażby nie stanowiła odrębnej gminy (art. 12), tworzy terytoryalną jednostkę szkolną z osobnym Dozorem Szkolnym.

Art. 48.

W miastach, tworzących samodzielne okręgi szkolne, funkcje Dozorów pełnią Rady Szkolne Okręgowe.

Art. 49.

Dozór szkolny gmin wiejskich i osad, tworzących samodzielne gminy lub z gmin wyłączonych składa się:

a) z członków z wyborów:

1) z jednego członka rady gminnej przez radę delegowanego;

2) z jednego mieszkańca gminy, wybranego przez zebranie gminne;

3) z jednego [ej] przedstawiciela [lki] zawodu nauczycielskiego, wybranego [ej] przez ogół nauczycielstwa szkół publicznych gminy;

b) z członków z mianowania:

1) z osób duchownych: reprezentanta Kościoła rz.-katolickiego i reprezentantów innych wyznań, o ile dane wyznanie liczy w gminie więcej, niż 20% ogółu ludności gminy; reprezentantów wyznań powołuje Rada Szkolna Okręgowa po porozumieniu się z władzą Kościoła rz.-katolickiego, względnie zwierzchnością gmin wyznaniowych;

2) z jednego mieszkańca gminy, mianowanego przez Radę Szkolną Okręgową;

3) z jednego (ej) przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego, szkół elementarnych publicznych, powołanego przez Radę Szkolną okręgową.

W gminach, w których osada została przez Departament Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w odrębną jednostkę szkolną wyłączoną, w wyborze Delegatów do Dozoru (p. a-2), biorą udział członkowie zebrania gminnego, zamieszkujący odpowiednią część gminy (osady i okoliczne wsie, do danej gminy wchodzące).

Art. 50.

Dozór Szkolny gmin miejskich, liczących mniej, niż 20.000 ludności, składa się:

a) z członków z wyborów:

1) z delegowanego członka magistratu;

2) z dwóch przedstawicieli, wybranych przez radę miejską, przyczem jeden przynajmniej winien być członkiem rady;

3) z przedstawiciela (lki) zawodu nauczycielskiego, wybranego (ej) przez konferencję nauczycieli szkół miejskich;

4) z przedstawiciela (lki) szkoły średniej lub seminaryum nauczycielskiego, wybranego (ej) na jednym z pierwszych posiedzeń Dozoru Szkolnego; o ile seminaryum i szkół średnich niema, wchodzi kierownik (czka) szkoły wieloklasowej miejskiej wybrany (a) przez Dozór Szkoły na jednym z pierwszych posiedzeń;

b) z członków z mianowania:

1) z osób duchownych: reprezentanta Kościoła rz.-katolickiego i reprezentantów innych wyznań, o ile dane wyznanie liczy w gminie więcej, niż 20% ogółu ludności gminy; reprezentantów wyznań powołuje Rada Szkolna Okręgowa po porozumieniu się z władzą Kościoła rz.-katolickiego, względnie zwierzchnością gmin wyznaniowych;

2) z jednego obywatela miasta, mianowanego przez Radę Szkolną Okręgową;

c) z członka z urzędu: z lekarza miejskiego, względnie szkolnego.

Art. 51.

Dozór Szkolny gmin miejskich, liczących więcej niż 20.000 ludności składa się:

a) z członków z wyborów:

- 1) z delegowanego członka magistratu;
- 2) z trzech delegatów, wybranych przez radę miejską, przyczem jeden przynajmniej winien być członkiem rady;
- 3) z przedstawiciela [lki] zawodu nauczycielskiego, wybranego [ej] przez konferencję nauczycieli szkół miejskich;
- 4) z kierownika [czki] szkoły średniej, wybranego [ej] przez Dozór Szkolny na jednym z pierwszych posiedzeń Dozoru;

5) z kierownika (czki) seminarium nauczycielskiego, wybranego (ej) na jednym z pierwszych posiedzeń Dozoru; jeżeli seminarium niema, wchodzi kierownik [czka] szkoły elementarnej miejskiej wieloodziałowej, wybrany [a] przez Dozór na jednym z pierwszych posiedzeń;

b) z członków z mianowania:

- 1) z osób duchownych i t. d. jak w p. b-1 art. 49;
- 2) z obywatela miasta, mianowanego przez Radę Szkolną Okręgową;
- c) z członka z urzędu: lekarza miejskiego względnie szkolnego.

Art. 52.

Mandaty członków Dozoru Szkolnego trwają: członków z mianowania i reprezentantów nauczycielstwa trzy lata; delegatów rady gminnej i miejskiej tak długo, jak długo trwają mandaty do rady miejskiej i gminnej.

Przedstawiciele zawodu nauczycielskiego tracą pełnomocnictwo z chwilą, kiedy przestają pełnić funkcje nauczycielskie w danym okręgu.

Art. 53.

Kolegia wyborcze prócz członków czynnych wybierają po jednym zastępcy, który wchodzi do Dozoru Szkolnego w razie ustąpienia członka czynnego.

Protokoły wyborcze są przesyłane Radom Szkolnym Okręgowym w dniu następnym po dokonanych wyborach. Zaskarżenia na prawidłowość wyborów mogą być wnoszone do Rad Szkolnych Okręgowych najpóźniej w przeciągu 7 dni, licząc od dnia następnego po dokonaniu wyborów,

Członkowie Dozoru Szkolnego rozpocząć mogą pełnienie swych obowiązków po otrzymaniu zawiadomienia Rady Szkolnej Okręgowej o zatwierdzeniu wyborów.

Członkowie ustępujący pełnią swe obowiązki do czasu zatwierdzenia ich następców przez Radę Szkolną Okręgową.

Art. 54.

Do obowiązków Dozoru Szkolnego wogóle należą:

- I) praca nad rozwojem szkolnictwa elementarnego w gminie.
- II) nadzór nad szkolnictwem elementarnym, zakładami wychowawczymi gminy i działalnością Opiek Szkolnych;
- III) układanie projektów i wykonywanie budżetów szkolnych.

W szczególności zaś:

- 1) opinowanie o projektach budżetów szkolnych magistratu lub rady gminnej, względnie układanie budżetów, o ile to Dozorowi Szkolnemu przez organy samorządu przekazane zostało;
- 2) dokonywanie zgodnie z budżetem odpowiednich wydatków szkolnych gminy; prowadzenie dokładnych rachunków i przedstawienie sprawozdań finansowych radzie gminnej, względnie magistratowi, o ile czynności te zostaną przekazane Dozorowi przez organy samorządu;
- 3) zarząd działem gospodarczym [rzeczowym] szkolnictwa gminnego [art. 17. nin. ustawy], o ile czynności te zostaną przekazane Dozorowi przez organy samorządu; opieka nad higieną szkolną;
- 4) przekładanie wniosków w sprawie zakładania szkół nowych i wykonywanie zgodnie z decyzją Rady Okręgowej i Inspektora Okręgowego;
- 5) opracowywanie projektu sieci szkolnej w gminie;
- 6) przedstawianie Radzie Szkolnej Okręgowej wniosków w sprawie ewentualnego przeniesienia i zwinięcia szkół istniejących lub zamiany źródeł, skąd płyną fundusze na utrzymanie szkół danych (art. 13 ustawy);
- 7) rozfaczanie nadzoru nad szkołami elementarnymi publicznymi i prywatnymi w gminie za poś-

rednictwem dwóch wybranych ze swego grona delegatów, którzy mogą wizytować szkoły bez prawa jednak przeegzaminowania uczniów i czynienia uwag nauczycielom; delegowanymi być nie mogą nauczyciele czynni w gminie;

8) mianowanie głównych Opiekunów w Opiekach Szkolnych oraz mianowanie członków Opiek w wypadkach, przewidzianych w art. 70 niniejszej ustawy;

9) decydowanie w sprawie tworzenia dla dwu lub większej liczby szkół jednej opieki;

10) rozwiązywanie Opiek Szkolnych w razie niespełnienia przez Opieki obowiązków lub działalności, niezgodnej z niniejszą ustawą,

11) przedstawianie Radzie Szkolnej Okręgowej życzeń w sprawie kandydatów na stanowiska nauczycielskie;

12) wnoszenie zażaleń na personel do Inspektora Okręgowego;

13) troska o byt materialny nauczycieli;

14) wydawanie z niezwłocznym zawiadomieniem Inspektora Okręgowego nauczycielom urlopów na termin, nie dłuższy, niż 7 dni, o ile Inspektor Okręgowy jest nieobecny lub dana miejscowość nie jest jego siedzibą;

15) prowadzenie statystyki dzieci w wieku szkolnym, o ile czynność ta została przekazana Dozorowi przez organy samorządne;

16) przestrzeganie i wykonywanie przepisów prawnych o obowiązku szkolnym;

17) rozpatrywanie wszelkich wniosków, wpływających do Dozoru;

18) wykonywanie wszystkiego, co na mocy ustaw i rozporządzeń wyższych władz szkolnych Dozorowi Szkolnemu poruczonemu zostało, podawanie wyjaśnień, opinii i wniosków w sprawach szkolnych i oświatowo-kulturalnych do władz wyższych, składanie sprawozdań ze swej działalności, radzie gminnej, względnie magistratowi, oraz Radzie Szkolnej Okręgowej.

Art. 55.

Członkowie Dozoru Szkolnego pełnią swe obowiązki bezpłatnie z wyjątkiem sekretarza, który może pobierać wynagrodzenie.

Art. 56.

Dozór Szkolny gminy wybiera przewodniczącego i zastępcę. Nie mogą pełnić tych obowiązków czynni nauczyciele w szkołach publicznych gminy,

Art. 57.

Dozór Szkolny gminy może powoływać z poza grona swego rzeczoznawców z głosem doradczym.

Art. 58.

Posiedzenia odbywają się w miarę potrzeby, przynajmniej jednak raz na miesiąc.

Posiedzenia nadzwyczajne zwołuje przewodniczący według uznania; obowiązany jest jednak zwołać na żądanie magistratu, względnie rady gminnej, przewodniczącego Rady Szkolnej i Inspektora Okręgowego w ciągu doby; na wniosek dwóch członków Dozoru, nie później jak w przeciągu dni siedmiu.

Art. 59.

Na posiedzeniach Dozoru mogą być obecni przewodniczący lub delegat Rady Szkolnej Okręgowej i Inspektor Okręgowy bez głosu czynnego, z prawem jednak zabierania głosu poza kolejną.

Art. 60.

Do stanowienia uchwał niezbędną jest obecność większości członków Dozoru. Uchwały zapadają większością głosów, w razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego.

Nie mogą brać udziału w obradach i głosowaniu członkowie Dozoru Szkolnego, jeżeli omawiana sprawa jest związana z ich interesami osobistymi, interesami ich krewnych lub powinowatych.

Art. 61.

Wszelkie zażalenia przeciwko uchwałom i zarządzeniom Dozorów Szkolnych rozstrzyga w pierwszej instancji Rada Szkolna Okręgowa. Zażalenia mogą być wnoszone w przeciągu 7 dni, licząc od dnia następnego po powzięciu uchwały, ogłoszeniu zarządzenia lub doręczeniu zawiadomienia.

Art. 62.

Organem wykonawczym Dozoru Szkolnego jest przewodniczący. Do pomocy przewodniczącemu może

Dozór powołać z pośród swych członków skarbnika i sekretarza.

Art. 63.

Członkowie Dozoru Szkolnego, nie przybywający na posiedzenie, winni usprawiedliwić swoją nieobecność. Członek Dozoru, nie przybywający bez usprawiedliwienia na trzy posiedzenia kolejne, otrzymuje wezwanie specjalne i w razie ponownego nie przybycia usuwa się tem samem ze składu Dozoru Szkolnego; na miejsce jego wchodzi zastępca.

Art. 64.

Rozwiązanie Dozoru Szkolnego może nastąpić na mocy uchwały Rady Szkolnej Okręgowej po zatwierdzeniu przez Departament Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Rozdział III.

O Opiece Szkolnej.

Art. 65.

Opiekę bezpośrednią nad każdą elementarną szkołą publiczną sprawuje Opieka Szkolna.

Art. 66.

Opieka może być dla każdej szkoły osobna lub też jedna dla dwu lub kilku szkół jednej wsi, osady, czy miasta, zależnie od decyzji Dozoru Szkolnego.

Art. 67.

Opieka Szkolna dla jednej Szkoły składa się:

- 1) z Opiekuna głównego, mianowanego przez Dozór Szkolny gminy z pośród mieszkańców wsi, osady czy miasta [w miarę możliwości z grona rodziców dzieci, uczęszczających do szkoły];
- 2) z jednego lub dwóch mieszkańców wsi, czy osady, wybranych przez zebranie gromadzkie, w miastach zaś przez rodziców dzieci, uczęszczających do szkoły;
- 3) z osoby duchownej, wykładającej religię w danej szkole;
- 4) z kierownika szkoły.

Opieka dla dwu lub większej liczby szkół jednej wsi, osady czy miasta, składać się może:

1) z Opiekuna Głównego mianowanego przez Dozór Szkolny [jak wyżej].

2) z dwóch lub trzech mieszkańców wsi czy osady, wybranych przez zebranie gromadzkie, w miastach zaś przez rodziców dzieci, do szkół uczęszczających;

3) z osoby duchownej, wykładającej religii w jednej ze szkół; jeżeli jest kilku wykładających religię jednego wyznania, wchodzi do opieki duchowny, najstarszy wiekiem;

4) z kierowników szkół, posiadających jedną opiekę;

5) z jednego nauczyciela, wybranego przez ogół nauczycieli danych szkół wsi czy osady, w miastach zaś przez ogół nauczycieli szkół, które posiadają jedną Opiekę.

Wszyscy nauczyciele [lki] szkół miejscowych mają prawo brania udziału w posiedzeniach Opieki Szkolnej z głosem doradczym.

Art. 68.

Mandaty członków Opieki trwają trzy lata.

Art. 69.

Kolegia wyborcze prócz członków czynnych wybierają po jednym zastępcy, który wchodzi do Opieki w razie ustąpienia członka czynnego.

Protokoły wyborcze w dniu następnym po dokonanych wyborach są przesyłane Dozorom Szkolnym

Zaskarżenia na prawidłowość wyborów mogą być wnoszone do Dozoru Szkolnego w przeciągu dni 7, licząc od dnia następnego po dokonaniu wyborów.

Członkowie Opieki rozpocząć mogą pełnienie swych obowiązków po otrzymaniu zawiadomienia Dozoru Szkolnego o zatwierdzeniu wyborów. Członkowie ustępujący pełnią swe obowiązki do chwili zatwierdzenia ich następców przez Dozór Szkolny.

Art. 70.

W razie, gdyby zebranie gromadzkie lub zebranie rodziców zwlekło z obiorem członków Opieki pomimo wyznaczenia przez Dozór Gminny drugiego terminu wyborów, Dozór mianuje bezpośrednio członków Opieki.

Art. 71.

Do obowiązków Opieki Szkolnej wogóle należy:

- I) staranie o dobro i rozwój szkoły po względem gospodarczym;
 - II) opieka nad młodzieżą w szkole i poza szkołą;
 - III) stosunki z rodzicami we wszelkich sprawach, związanych z dobrem dzieci i szkoły;
- W szczególności zaś:
- 1) starania o rozwój szkoły;
 - 2) nadzór nad majątkiem szkoły;
 - 3) układanie preliminarza wydatków gospodarczych szkoły;
 - 4) rozporządzanie funduszami asygnowanymi Opiece przez gminę;
 - 5) kontrola sum, asygnowanych nauczycielowi na potrzeby bieżące szkoły;
 - 6) przedstawianie Radzie Szkolnej Okręgowej za pośrednictwem Dozoru Szkolnego życzeń w sprawie kandydatów na stanowiska nauczycielskie;
 - 7) współdziałanie z Dozorem Szkolnym gminy w sprawie dostarczania szkole odpowiednich budynków, sprzętów szkolnych i utrzymania ich w dobrym stanie;
 - 8) prowadzenie rachunkowości danej [ych] szkoły [szkół];
 - 9) opieka higieniczno-sanitarna nad szkołą i dziećmi;
 - 10) wywieranie wpływu na rodziców w sprawie regularnego posyłania dzieci do szkoły i czuwania nad spełnianiem obowiązku szkolnego;
 - 11) urządzenie zebrań rodzicielskich;
 - 12) rozciąganie nadzoru nad szkołą za pośrednictwem Głównego Opiekuna, który ma prawo bywania w szkole podczas zajęć bez prawa jednak przeprowadzania egzaminowania dzieci i czynienia uwag nauczycielowi;
 - 13) zawiadomianie Dozoru Szkolnego gminy o wszystkim, co pod względem materialnym lub moralnym wpływa ujemnie na szkołę, a czego Opieka Szkolna usunąć nie może;
 - 14) rozciąganie Opieki pozaszkolnej nad młodzieżą, współdziałanie z nauczycielstwem w urzędza-

niu uroczystości szkolnych, wieczornic, obchodów, wycieczek;

- 15) rozciąganie w razie potrzeby opieki nad niezamożną młodzieżą, nad kształceniem sierot;
- 16) staranie o dostarczenie podwódek dla dzieci z miejscowością bardziej odległych;
- 17) rozciąganie opieki nad nauczycielem w razie jego choroby, o ile nie posiada opieki rodzinnej.
- 18) składanie wyjaśnień, opinii i wniosków do władz wyższych oraz sprawozdań Dozorowi Szkolnemu gminy i Inspektorowi.

Art. 72.

Przewodniczący w Opiece Szkolnej Opiekun Główny zwołuje zwyczajne i nadzwyczajne posiedzenia.

Art. 73.

Posiedzenia odbywają się w miarę potrzeby.

Art. 74.

Opieka pełni swe obowiązki bezpłatnie.

Art. 75.

Nauczyciele nie biorą udziału w posiedzeniach Opieki wówczas, kiedy są omawiane sprawy w których osobiście są zainteresowani.

Art. 76.

Wykonanie zarządzeń Opieki należy do Opiekuna Głównego.

Art. 77.

Rozwiązanie Opieki Szkolnej może nastąpić na mocy uchwały Dozoru Szkolnego po zatwierdzeniu przez Radę Szkolną Okręgową.

Dział IV.

O szkołach prywatnych.

Art. 78.

Poszczególne osoby, obywatele Królestwa Polskiego, nieskazitelne pod względem moralnym i obywatelskim, ich spółki, instytucje i stowarzyszenia mogą otwierać szkoły elementarne prywatne.

Koncesje na otwarcie szkoły wydaje Rada Szkolna Okręgowa. Decyzje Rady Szkolnej Okręgowej

Inspektor Okręgowy może wstrzymać i odwołać się do Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, nie później, jak w przeciągu dni 7.

Obywatel obcego państwa może otworzyć szkołę tylko za zezwoleniem Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 79.

Aby otrzymać koncesję, założyciel wnieść winien podanie na ręce Inspektora Okręgowego do Rady Szkolnej Okręgowej, w której okręgu szkoła ma powstać.

Do podania należy dołączyć:

- a) dowód przynależności państwowej, życiorys i na żądanie, opinię o nieskazitelnosci moralnej i obywatelskiej;
- b) zobowiązanie, iż lokal szkolny będzie odpowiadał wymaganiom przepisów higieny szkolnej;
- c) zobowiązanie, iż kierownik i personel nauczycielski będą posiadali przepisane kwalifikacje naukowe i zawodowe;
- d) program nauk i rozkład zajęć;
- e) spis pomocy naukowych;
- i) budżet;
- g) o ile jest, statut szkoły.

Art. 80.

Kierownika szkoły powołuje właściciel, zatwierdza Inspektor Okręgowy; nauczycieli powołuje właściciel z pośród osób, posiadających przepisane kwalifikacje i komunikuje każdorazowo Inspektorowi Okręgowemu.

Art. 81.

Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od dnia złożenia podania o otwarcie szkoły nie nastąpi odmowa ze strony Rady Szkolnej Okręgowej, wnoszący ma prawo szkołę otworzyć, o czym zawiadamia Inspektora Okręgowego na dwa tygodnie przed rozpoczęciem zajęć szkolnych z podaniem dokładnego adresu i planu lokalu szkolnego,

Otwarcie szkoły może być wstrzymane, o ile lokal szkolny nie odpowiada wymaganiom przepisów o higienie szkolnej.

Art. 82.

Odmowa Rady Szkolnej Okręgowej winna być motywowana. Zażalenia na decyzję Rady Szkolnej Okręgowej wnoszą się do Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 83.

Koncesja wygasa, jeżeli szkoła nie została uruchomiona w ciągu jednego roku od dnia wydania koncesyi.

Art. 84.

Program nauk prywatnej szkoły elementarnej musi odpowiadać conajmniej zakresowi wiadomości, przepisanych dla publicznej szkoły elementarnej, równej kategorii, aby mogła ona ubiegać się o przyznanie prawa publiczności, t. j. aby świadectwo szkoły elementarnej prywatnej miało znaczenie dokumentu publicznego, oraz aby dzieci w wieku szkolnym, do niej uczęszczające, w gminach, gdzie obowiązek szkolny już wprowadzono, były zwalniane od uczęszczania do szkoły publicznej.

Art. 85.

Odpowiedzialność za stronę wychowawczo-naukową ponosi kierownik szkoły, odpowiedzialność finansową, oraz za stronę higieniczno-sanitarną właściciel.

Art. 86.

Nadzór nad szkołami elementarnymi prywatnymi sprawuje Inspektor Okręgowy i organy miejscowego zarządu szkolnego.

Art. 87.

Szkoła prywatna obowiązana jest prowadzić przepisane księgi szkolne, składać sprawozdania roczne Inspektorowi Okręgowemu podług wskazanych wzorów oraz udzielić informacji na żądanie władz szkolnych.

Art. 88.

Nadaje szkołom prywatnym elementarnym prawo publiczności Departament Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek Rady Szkolnej Okręgowej.

Do wniosku Inspektor Okręgowy dołącza swoją opinię.

Art. 89.

Szkołom prywatnym z prawem publiczności pozostawia się swobodę w rozszerzaniu i układzie programu, stosowaniu metod oraz wyborze książek i pomocy naukowych, z wyjątkiem tych, które zostaną wzbronione przez Departament Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 90.

Wszelkie inne szkoły elementarne prywatne podlegają tylko ograniczeniom co do książek, zgodnie z artykułem 89, oraz co do obowiązujących przepisów o higienie publicznej.

Art. 91.

Dzieci szkół prywatnych bez prawa publiczności, aby uzyskać świadectwo, któreby miało znaczenie dokumentu publicznego, muszą poddać się egzaminowi w szkole elementarnej do tego upoważnionej. To samo dotyczy dzieci, pobierających naukę w domu.

Art. 92.

Odejmuje prawo publiczności lub zamyka szkołę elementarną prywatną Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na skutek motywowanych wniosków Inspektora Okręgowego lub Rady Szkolnej Okręgowej.

Art. 93.

Na żądanie Inspektora Okręgowego usuwa Kierownika i nauczyciel, właściciel, któremu przysługuje prawo odwołania się do Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w przeciągu dni 7 od dnia następnego po otrzymaniu rozporządzenia.

W wypadkach nadzwyczajnych zawiesza kierownika Inspektor Okręgowy, nauczycieli zaś na żądanie Inspektora Okręgowego kierownik.

D z i a ł V.

O Inspekcji Szkolnej.

Art. 94.

Organem Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w każdym Okręgu szkolnym jest Inspektor Okręgowy.

Art. 95.

Inspektor Okręgowy, jako powołany do kierowania przy współdziałaniu zarządów miejscowych szkolnictwem elementarnym:

1) bierze udział osobiście lub przez swego zastępcę w posiedzeniach Rady Szkolnej Okręgowej.

2) bada z nią, względnie Dozorami Szkolnymi w gminach potrzeby szkolne i oświatowe swego okręgu i przedstawia wnioski z dziedziny spraw szkolnych, oświatowo-kulturalnych i administracyjnych Radzie Szkolnej Okręgowej, Dozorom Szkolnym lub bezpośrednio Departamentowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

3) pełni zwierzchni nadzór nad szkolnictwem elementarnym publicznym, publicznymi seminarjami nauczycielskimi i innymi instytucjami kulturalno-oświatowymi, jakie mu powierzone zostaną;

4) administruje szkolnictwem swego okręgu łącznie z Radą Szkolną Okręgową, Dozorami i Opiekami Szkolnymi;

5) rozłącza nadzór nad szkołami elementarnymi prywatnymi i prywatnymi seminarjami nauczycielskimi w zakresie, ustawą przewidzianym;

6) zatwierdza decyzje Rad Szkolnych Okręgowych w sprawie sporządzanych przez Dozory Szkolne projektów sieci szkolnych w gminach;

7) zatwierdza decyzje Rady Szkolnej Okręgowej w sprawie wniosków co do otwierania szkół poszczególnych;

8) komunikuje opinie Radzie Szkolnej Okręgowej w sprawie wydawania koncesji na otwarcie szkół elementarnych prywatnych; decyzję Rady może wstrzymać i odwołać się do Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, nie później jednak, jak w przeciągu dni siedmiu od dnia następnego po jej powzięciu;

9) podaje do wiadomości rozporządzenia wyższych władz szkolnych; wykonywa zlecenia Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, czuwa nad wykonaniem jego rozporządzeń, oraz składa sprawozdania w terminach, przez Departament Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określonych;

10) mianuje nauczycieli z pośród przedstawionych przez Radę Szkolną Okręgową kandydatów względnie mianuje bezpośrednio, zgodnie z art. 27 i 28 niniejszej ustawy;

11) kwalifikuje nauczycieli pod względem ich uzdolnienia i sumiennosci w spełnianiu obowiązków przy przedstawianiu do awansów służbowych; do przedstawienia dołącza opinię Rady Szkolnej Okręgowej.

12) w wypadkach nagłych powołuje nauczycieli na stanowiska tymczasowe;

13) czuwa nad dalszym kształceniem nauczycieli;

14) zwołuje okręgowe konferencje nauczycieli i na nich przewodniczy lub wyznacza zastępcę;

15) przenosi ze względów służbowych na inne posady w swoim okręgu nauczycieli niestabilizowanych, o czym niezwłocznie zawiadamia Radę Szkolną Okręgową i Departament Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z podaniem motywów przeniesienia;

16) przeprowadza dochodzenia dyscyplinarne przeciwko nauczycielom szkół publicznych, decyduje w granicach kompetencji lub skierowuje do organów dyscyplinarnych;

17) zawiesza w wypadkach nadzwyczajnych nauczycieli szkół publicznych, o czym niezwłocznie, nie później jak w dniu następnym po zawieszeniu, komunikuje Departamentowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz w celu wniesienia sprawy do organów dyscyplinarnych Radzie Szkolnej Okręgowej, względnie Wydziałowi Wykonawczemu;

18) żąda od właściciela szkoły elementarnej prywatnej usunięcia kierownika, względnie nauczycieli (art. 93);

19) wydaje nauczycielom urlopy do czterech tygodni;

20) zarządza ankiety po porozumieniu się z Departamentem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, prowadzi statystykę szkolną i rejestr sił nauczycielskich swego okręgu;

21) współdziała z odnośnymi urzędami w sprawach sanitarnych i higieny szkolnej;

22) powołuje i zwalnia personel kancelaryjny inspekcji i kieruje biurem inspekcji.

Art. 96.

Nadzór nad nauką religii, prowadzoną w szkołach publicznych przez duszpasterzy lub upoważnionych do tego nauczycieli, należy do Inspektora Okręgowego i do reprezentantów odpowiedniego wy-

znania, mianowanych przez Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po porozumieniu się ze zwierzchnią władzą duchowną.

D z i a ł I V.

O nauce dzieci wyznania mojżeszowego.

Art. 97.

Dla dzieci wyznania mojżeszowego tworzone będą w razie dostatecznej liczby zgłoszeń ze strony rodziców osobne szkoły elementarne lub oddziały, świętujące sabat,

Art. 98.

Dopóki jeszcze nie wszystkie dzieci wyznania mojżeszowego mogą uczęszczać do szkół publicznych gminnych elementarnych, nauka języka polskiego i przedmiotów elementarnych w języku polskim prowadzona według specjalnego programu i pod ogólnym nadzorem w szkołach wyznaniowych prywatnych, talmudtorach i chederach, dla odpowiedniej liczby dzieci powinna być przejęta na koszt gmin politycznych.

PRZEPISY PRZECHODNIE

do „Przepisów tymczasowych o szkołach elementarnych w Królestwie Polskim“.

§ 1.

Rady Szkolne Okręgowe mają być zorganizowane w przeciągu sześciu tygodni, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

§ 2.

Pierwsze posiedzenie Rady Szkolnej Okręgowej zwołują i jej ukonstytuowanie się przeprowadzą Inspektorzy Okręgowi.

§ 3.

W części Królestwa, okupowanej przez wojska austriacko-węgierskie, do chwili wprowadzenia samorządu powiatowego (sejmików) tymczasowych delegatów do Rad Szkolnych Okręgowych wybiorą komitety ratunkowe powiatowe. Po wprowadzeniu ordynacji powiatowej sejmik przeprowadzi nowe wybory delegatów zgodnie z ustawą niniejszą.

§ 4.

Reprezentantów nauczycielstwa wybiorą nauczyciele szkół gminnych.

Zebranie wyborcze zwola i wybory przeprowadzi Inspektor Okręgowy. W razie niemożności przeprowadzenia wyborów w terminie, tymczasowo wejdzie do Rady jeden z nauczycieli miejscowych, powołany przez Radę Szkolną Okręgową na pierwszym jej posiedzeniu, nie na dłużej jednak, jak na trzy miesiące.

§ 5.

Do chwili utworzenia Rad Szkolnych Okręgowych sprawy, wchodzące w zakres ich kompetencji załatwiają Inspektorzy Okręgowi.

§ 6.

Rada Szkolna Okręgowa powoła w gminach mężów zaufania, którzy przy współudziale prezydentów, burmistrzów i wójtów zorganizują dozory szkolne i zwolają pierwsze posiedzenia.

§ 7.

Gdzie niema rad gminnych, Rada Szkolna Okręgowa wybierze do Dozoru Szkolnego jednego z pełnomocników gminnych.

Gdzie niema Rady miejskiej, Rada Szkolna Okręgowa mianuje dodatkowo dwóch członków Dozoru Szkolnego gminnego, którzy w Dozorze zasiadać będą do chwili utworzenia rady miejskiej.

Opieki Szkolne zostaną powołane w przeciągu miesiąca od chwili ukonstytuowania się Dozorów Szkolnych w gminach.

Tekst powyższej ustawy został uchwalony przez Tymczasową Radę Stanu Królestwa Polskiego na posiedzeniu dnia 10. sierpnia 1917 roku; przepisy przechodnie do ustawy przez Komisję Przejściową Tymczasowej Rady Stanu na posiedzeniu dnia 7. września 1917 r. na mocy upoważnienia Rady Stanu z dnia 25. i 30. sierpnia tegoż roku.

Przewodniczący Komisji Przejściowej Tymczasowej Rady Stanu:

Józef Mikulowski-Pomorski, m. p.

Za Dyrektora Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

Stanisław Smolka, m. p.

Referent:

Zygmunt Gąsiorowski, m. p.

5.

Ogłoszenie.

Rozporządzenie z 9 grudnia 1917 r. o uregulowaniu obrotu bydłem i trzodą chlewną.

Na podstawie rozporz. z dnia 8/9 1916 Nr. 68 Dz. rozp. i artykułów III i V rozporządzenia z 23. czerwca 1917 r. (Dz. rozp. 81 Nr. 58) zarządza się co następuje:

§ 1.

Uregulowanie obrotu bydłem.

Uregulowanie obrotu handlowego bydłem i trzodą chlewną na obszarze c. i k. okupacji w Polsce, przekazuje się Krajowej Radzie gospodarczej nie naruszając tem nadzoru przez Komendy powiatowe.

§ 2.

Zakres działania Krajowej Rady gospodarczej w sprawach obrotu bydłem i trzodą chlewną.

Decyzji c. i k. Jen. Gub. Wojsk. zostaje zastrzeżonem:

a) wyznaczenie kontyngentu bydła rzeźnego i świń dla Zarządu Wojskowego dostarczać się mającego.

b) rozporządzanie materiałem rzeźnym przeznaczonym na wywóz,

c) ustanowienie ceny żywej wagi bydła rzeźnego i świń. Przed powzięciem decyzji w wyżej wymienionych kwestjach będzie opinia Krajowej Rady Gospodarczej wysłuchana.

Uchwały Krajowej Rady gospodarczej mają moc obowiązującą w następujących sprawach:

a) przeprowadzenie spisu bydła i świń,

b) postanowienia dotyczące się klasyfikacji i licencyonowania bydła rogatego,

c) rozdział kontyngentu bydła rzeźnego i świń, dla aprowizacji ludności cywilnej, przy zachowaniu postanowień § 7 rozp. 24/7 z 1917 r. Dz. rozp. Nr. 6

d) ustanowienie norm dla rozdziału kontyngentu bydła rzeźnego i świń na producentów,

e) dokonywanie rozdziału kontyngentu według ustanowionych norm,

f) ustanowienie systemu skupu kontyngentu bydła rzeźnego i świń,

g) inicjatywa w zarządzeniach dla podniesienia hodowli bydła, a więc stawianie wniosków na import bydła, wydawanie weterynaryjno—policyjnych zarządzeń ochronnych i t. p.,

h) uregulowanie ruchu bydła rozplodowego wewnątrz kraju, udzielanie zezwoleń, na kupno bydła hodowlanego z jednego powiatu do drugiego.

§ 3.

Komisya dla obrotu bydłem.

Dla wykonania powyższych zadań Krajowa Rada gospodarcza ustanawia Komisję dla obrotu bydłem (K. O. B.).

Komisya ta jest organem Wydziału Wykonawczego Krajowej Rady gospodarczej.

Skład, ukształtowanie i ustalanie czynności K. O. B. (komisya dla obrotu bydłem) postanawia jej statut. Do K. O. B. (komisji dla obrotu bydłem) przydzielony zostaje Komisarz rządowy Jen. Wojsk. Gub.

§ 4.

Skup kontyngentu bydła rzeźnego i świń dla Zarządu wojskowego i aprowizacji jak również skup nadwyżki świń na wywóz do monarchii, powierza się K. O. B. (komisji dla obrotu bydłem) Krajowej Rady gospodarczej.

§ 5.

Skup kontyngentu bydła rzeźnego i świń ma się odbywać o ile możliwości w drodze dobrowolnej podaży wyznaczonego kontyngentu po cenach ustanowionych przez Jen. Gub. Wojsk. Gdyby jednak kontyngent w przepisany terminie nie był dostawiony, nastąpi w każdym wypadku uzupełnienie brakującej ilości za pomocą środków przymusowych, wzgl. wojskowej rekwizycji.

§ 6.

Na pokrycie kosztów K. O. B. (Komisya dla obrotu bydłem) zaprowadzi Jen. Gub. Wojsk. specjalne taksy.

§ 7.

Ceny.

Za jeden (1) kg. żywej wagi oznacza się następujące ceny:

a) bydlę

Za bydlę nietuczone o minimalnej żywej wadze 200 kg. (bydlę chude) K 3.—

Za bydlę podtuczone o minimalnej żywej wadze 300 kg. K 3,50

Za bydlę tuczone o minimalnej żywej wadze 350 kg. 4.50

Za szczególnie dobry, rasowy dobrze utuczony towar o wadze ponad 500 kg. K 5.—

Ceny powyższe rozumieją się dla producentów z wyłączeniem prowizji dla dostawcy, która wynosi 10 hal od 1 kg.

b) Świnie.

Za sztuki o żywej wadze poniżej 75 kg. K 3.—

„ „ od 75 — 100 „ K 5.—

„ „ „ 100 — 150 „ K 6.—

„ „ „ 150 — 200 „ K 7.—

Za sztuki o żywej wadze ponad 200 kg. — nadwyżka ceny według porozumienia, z zastrzeżeniem ustanowienia granicy maksymalnej tej ceny przez Jen. Gub. Wojsk.

Ceny powyższe rozumieją się dla producenta z wyłączeniem prowizji.

Od 1 kg: żywej wagi pobiera komisjoner następującą prowizję:

a) za świnie o wadze do 100 kg. żywej wagi 10 hl.

b) „ „ od 100 — 150 kg. „ 15 hl.

c) „ „ ponad 150 kg. „ 20 hl.

Za sztuki, które są na wywóz przeznaczone, otrzymuje komisjoner od eksportera osobny dodatek do cen. Wysokość tych dodatków jest rzeczą porozumienia na podstawie między eksporterem a komisjonerem i podlega zatwierdzeniu przez J. G. W.

§ 8.

Ograniczenia przy skupie.

Ubój cieląt dla celów aprowizacji lub na eksport jest wzbroniony.

Następnie wzbronionem jest skupywanie na rzeź lub rekwirowanie bez specjalnego polecenia Jen. Gub. Wojsk.:

- a) buhaji, krów i jałówek, które uznane zostały jako zdadne do celów rozplodowych i licencyonowane,
- b) jałownika o żywej wadze poniżej 200 kg.,
- c) knurów i loch prośnych lub karmiących,
- d) świń poniżej 75 kg. żywej wagi.

§ 9.

Piętnowanie bydła.

Celem uregulowania obrotu bydłem zarządza się:

Każda sztuka bydła w wieku powyżej 1 roku otrzymuje piętno wypalone na lewym udzie. Właściciel bydła jest obowiązany dbać o to, aby piętno w swoim czasie odnowionem i w stanie dobrze widocznym utrzymywanem było.

Skonstatowanie sztuki w wieku ponad rok, nieopatrzonej piętnem, powoduje ukaranie grzywną właściciela

Termin wprowadzenia piętnowania bydła będzie ustanowiony osobnym zarządzeniem.

§ 10.

Przekroczenia postanowień wydanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, będą karane w myśl rozp. naczelnego Komendy armii z 19/8. 1915 roku Dz. rozp. Nr. 30.

§ 11.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

ZARZĄDZENIA WYKONAWCZE

do rozporządzenia z dnia 9. grudnia 1917 w sprawie uregulowania obrotu bydłem i trzodą chlewną.

§ 1.

Kontyngent bydła rzeźnego i trzody chlewnej.

- a) Kontyngent bydła rzeźnego dla Zarządu wojskowego (załogi, urzędu górniczego w Dąbrowie i dla potrzeb Ministerstwa Wojny), oznacza się na 194.400 q żywej wagi, na czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1918 r.

Z tego ma się dostarczyć 132.000 q w miesięcznych ratach po 11.000 q, podczas gdy resztę 62.400 q ma się dostarczyć do końca sierpnia 1918 r. w terminach i ratach, które J. G. W. oznaczy.

Kontyngent bydła dla aprowizacji ludności cywilnej oznacza się, na razie na podstawie dotychczasowego zapotrzebowania, — na 7500 q miesięcznie t. j. 90.000 q rocznie. Kontyngent bydła może być w poszczególnych wypadkach za specjalnem zezwoleniem J. G. W. również owcami w równej ilości wagi częściowo zastąpiony.

- b) Kontyngent świń dla Zarządu wojskowego oznacza się na rok 1918 na 40.000 q w 12 ratach miesięcznych po 3250 q Jen. Gub. Wojsk. wyznaczy stosunek potrzebnej ilości świń tucznych i mięsnych.

Na podstawie dotychczasowego zapotrzebowania, wynosi kontyngent świń dla aprowizacji ludności cywilnej w miastach 6000 q miesięcznie.

§ 2.

Eksport.

Wszystkie świnie skupione ponad ilości podane w § 1. mają być do monarchii wywiezione i w tym celu wyznaczonym przez J. G. W. eksporterom oddane. Jen. Gub. Wojsk. liczy na to, że ilość oddanych do wywozu świń do 31/8. 1918 wyniesie przynajmniej 60.000 q żywej wagi.

Szczegóły dotyczące kontroli nad wywozem ustanawia instrukcja.

§ 3.

Spis bydła.

Zarządy gminne mają według specjalnych instrukcji dla Komisji obrotu bydłem jak najrychlej sporządzić spis bydła. Komendy powiatowe nadzorują wykonanie spisu.

§ 4.

Rozdział kontyngentu bydła rzeźnego i trzody chlewnej.

a) Bydło.

Od 1. stycznia 1918 r. przeprowadza rozdział kontyngentu Komisya dla obrotu bydłem Krajowej Rady Gospodarczej. Na podstawie spisu bydła ozna-

cza Komisya główna kontyngenty przypadające na poszczególne powiaty i terminy odstawy.

Komisya powiatowa wyznacza kontyngenty na gminy, gdzie przez Zwierzchności gminne przy współdziałaniu zastępcy Komisji powiatowej, według klucza ustanowiczonego instrukcją, następuje rozdział indywidualny na producentów.

b) Trzoda chlewna.

Rozdział kontyngentu następuje analogicznie przez Komisję obrotu bydłem na powiaty i gminy.

Przed zestawieniem ewidencji stanu bydła w drodze spisu, przewidzianego w § 5. następuje rozdział kontyngentu przez Komisję obrotu bydłem na podstawie będących do dyspozycji danych statystycznych.

Rozdział i ogłoszenie kontyngentu mają być w każdym miesiącu w terminie przepisanej instrukcją dokonane.

§ 5.

Skup bydła rzeźnego.

Kontyngent na gminy przydzielony, ma być przez Zwierzchności gminne w ten sposób, w przepisany okresie zabezpieczony, aby sztuki każdorazowo do odbioru przeznaczone, z podaniem odnośnego właściciela, dokładnego opisu danej sztuki bydła oraz oddaniem przybliżonej wagi, w osobnym wykazie w ewidencji prowadzone były.

Odbiór bydła od producenta następuje na podstawie dyspozycji Komendy powiatowej.

O ile przepisany kontyngent nie zostanie przez gminy w oznaczonym terminie dostawionym, w takim razie następuje rekwizycja środkami przymusowymi, którą przeprowadza Komenda powiatowa.

§ 6.

Skup trzody chlewnej.

Komisya powiatowa dla obrotu bydłem przy współdziałaniu „Związku Ziemiaków“, Wydz. Kółek Roln., Komitetu Ratunkowego, Wydziału aprowizacyjnego — ustanawia komisyonera powiatowego, któremu powierza na zasadzie warunków i cen w §§ 3 i 4. ustanowionych, skup świń dla Zarządu wojskowego, aprowizacji i eksportu.

Komisyonerem może być przedsiębiorca, lub Spółka przedsiębiorców, dająca gwarancje, że zobowiązaniom swym podola.

Pierwszeństwo ma być przyznane fachowcom a szczególnie takim, którzy w czasach normalnych trudnili się zawodowo handlem nierogacizną.

Komisyoner rozciąga swą czynność tylko na dany powiat.

Skupowaniami świńmi pokrywa się w pierwszej linii kontyngent Zarządu wojskowego i zapotrzebowanie aprowizacji, zbywające nadto sztuki o przepisanej minimalnej wadze 100 kg, oddaje się do eksportu.

Jako eksporter, którego zadaniem jest przyjmowanie świń na stacyi granicznej, występuje firma, mianowana przez Jen. Gub. Wojsk.

Stosunek pomiędzy komisyonerami a eksporterami ma być uregulowany osobną kupiecką umową, której zatwierdzenie J. G. W. sobie zastrzega.

Odstawa świń przeznaczonych do pokrycia kontyngentu Zarządu wojskowego, ma nastąpić do miejsca na ten cel przez Komendę powiatową przeznaczoną.

Odstawa świń dla celów aprowizacyjnych, do rzeźników, wedle wskazówek Wydziału aprowizacyjnego.

Skup świń rzeźnych ma się zasadniczo odbywać na drodze bezprzymusowej, i zastrzeżeniem wydanego prawa kupna dla komisyonera. Producenti zobowiązani są na żądanie ujawnić ilość posiadanych sztuk.

W razie, gdyby kontyngent nie był pokryty drogą skup: dobrowolnego w przepisany terminie, następuje rekwizycja, do której egzekutywę udziela Komenda powiatowa.

§ 7.

Powyższe zarządzenia wykonawcze do rozporządzenia z dnia 9 grudnia 1917 w sprawie uregulowania obrotu bydłem wchodzi w życie:

a) odnośnie do rozdziału kontyngentu, cen, skupu bydła i świń z dniem 1. stycznia 1918 r.

b) odnośnie do utworzenia Komisji obrotu bydła i wszystkich do obrotu bydłem i trzodą chlewną potrzebnych przygotowań z dniem ogłoszenia.

STATUT KOMISYI DLA OBROTU BYDŁEM przy Krajowej Radzie Gospodarczej

§ 1.

Komisya dla obrotu bydłem.

Jako Komisya dla obrotu bydłem (K.O.B.) działa Komisya Główna dla obrotu bydłem K.G.O.B. w Lublinie i Komisye powiatowe dla obrotu bydłem w powiatach. (K.P.O.B.).

§ 2.

Komisya Główna.

Komisya Główna tworzy 3 członków wybranych przez Krajową Radę gospodarczą z jej łona, po 1 delegacie Komisji hodowlanej Centralnego Towarzystwa Rolniczego Kółek rolniczych i Związku z ziemian;

1 zastępca sekcji gospodarczej J. G. W.

1 „ referatu weteryn. Cyw. Kom.

1 komisarz rządowy J.G.W., który jest zarazem zastępcą Intendatury Jen. Gub. Wojsk.

Kierownictwo Komisji Głównej wykonuje jej zarząd.

Zarząd składa się: z obranego przez Krajową Radę gospodarczą a zatwierdzonego przez J. G. W. przewodniczącego, z komisarza rządowego i sekretarza.

§ 3.

Komisye powiatowe.

W każdym powiecie ustanawia się Komisye powiatową dla obrotu bydłem. Komisye powiatowe podlegają Komisji Głównej. Komisya powiatowa składa się z grona zastępców gmin a to po jednym z każdej gminy, z trzech delegatów powiatowej komisji nadzorczej Krajowej Rady gospodarczej, z kierownika Oddziału Rolniczego i oficera wzgl. jego zastępcy przydzielonego do Komendy powiatowej dla skupu bydła i powiatowego lekarza weterynaryjnego.

Zarząd Komisji powiatowej składa się: z przewodniczącego Powiatowej Komisji nadzorczej, Reprezentancyi powiatowej i 1 delegata Komisji nadzorczej, z kierownika Oddziału rolniczego, oficera wzgl. jego zastępcy, przydzielonego do Komendy powiatowej dla skupu bydła, z lekarza weter. powiatowego i sekretarza.

Zarząd powiatowej Komisji dla obrotu bydłem prowadzi wszystkie bieżące czynności w zakresie obrotu bydłem w powiecie, wedle wskazówek Komisji głównej.

Przewodniczący Komisji pow. dla obrotu bydłem zwołuje plenarne posiedzenia Komisji w miarę potrzeby dla omówienia spraw dotyczących obrotu bydłem w powiecie a w szczególności dla rozłożenia kontyngentu przydzielonego powiatowi na gminy.

Pozatem działa Komisya powiatowa rozdzielona na subkomisye w poszczególnych gminach według instrukcji udzielonej przez Komisye Główną.

Organami wykonawczymi dla prowadzenia ewidencji bydła, rozdziału kontyngentów w gminach na poszczególnych producentów oraz dla wszelkich innych czynności instrukcją wskazanymi, są zwierzchności gminne. Te wykonują swoje czynności odnoszące się do spraw obrotu bydłem przy współdziałaniu delegatów odnośnych gmin będących członkami powiatowej Komisji.

Komendanci powiatów są uprawnieni do uczestniczenia w obradach plenarnych zebrań powiatowej Komisji dla obrotu bydłem, osobiście lub przez delegowanego przez siebie zastępcę.

§ 4.

Stanowisko i zakres działania Komisji dla obrotu bydłem.

Komisya dla obrotu bydłem jest organem Wydziału Wykonawczego Krajowej Rady gospodarczej.

Komisya dla obrotu bydłem opracowuje i przedkłada Wydziałowi Wykonawczemu wnioski dotyczące wszelkich spraw hodowlanych i obrotu bydłem i trzodą chlewną, kieruje czynnościami swoich organów i wykonuje powierzone jej przez Wydział Wykonawczy prace.

W zakres działalności Komisji dla obrotu bydłem wchodzi w szczególności:

1) Prowadzenie ewidencji bydła rogatego hodowlanego i rzeźnego, oraz nierogaczyny w kraju.

2) Organizacja spisów bydła i nierogaczyny według osobnej instrukcji; prowadzenie wypłat i rachunkowości z tą czynnością połączonych.

3) Wnioski o rozdziale kontyngentu bydła rzeźnego i nierogaczyny na powiaty, a to kontyngentu

zażądane przez Zarząd Wojskowy i na pokrycie aprowizacji ludności cywilnej w kraju.

4) Wnioski o wymiarze kontyngentu bydła rzeźnego i nierogacizny dla aprowizacji ludności cywilnej—a to w porozumieniu z Wydziałem aprowizacyjnym J. G. W.

5) Wnioski o unormowaniu cen zakupu i sprzedaży bydła rzeźnego i trzody chlewnej.

6) Wypracowanie planu przesunąć bydła hodowlanego i pociągowego pomiędzy powiatami na podstawie ewidencji stanu bydła w poszczególnych powiatach.

7) Inicytywa we wszelkich zabiegach mających na celu podniesienie hodowli bydła rogatego, trzody chlewnej i innego inwentarza użytkowego.

8) Wykonywanie kontroli nad czynnościami Komisji powiatowych dla obrotu bydłem i rozstrzyganie w sprawach spornych między stronami a Komisjami dla obrotu bydłem powiatowymi. Zasadniczo przedkłada Komisja dla obrotu bydłem wszelkie przez nią opracowane wnioski Wydziałowi wykonawczemu Krajowej Rady gospodarczej, który je zatwierdza, odrzuca lub zmienia, według swego uznania.

Jako Organ wykonawczy Krajowej Rady gospodarczej działa Komisja dla obrotu bydłem odnośnie do czynności wymienionych pod 1), 2) i 8) oraz w sprawach osobną uchwałą Wydziału Wykonawczego jej powierzonych.

Krajowa Komisja hodowlana udziela pozwolenia na zakup bydła hodowlanego i przewóz tegoż z powiatu do powiatu, a to w ramach planu przewidzianego w punkcie 6.

Certyfikaty na pozwolenie zakupu muszą być podpisane przez przewodniczącego i sekretarza Komisji dla obrotu bydłem oraz przez komisarza J. G. W.

§ 5.

Zamianowany przez J.G.W. Komisarz rządowy wykonuje nadzór nad wszystkimi czynnościami Komisji dla obrotu bydłem i przestrzega, aby wykonywane były wszelkie zarządzenia J.G.W. i uchwały Krajowej Rady gospodarczej odnoszące się do obrotu bydłem i trzodą chlewną. W szczególności rozciąga nadzór nad dostarczeniem przepisanych kontyngentów bydła rzeźnego i nierogacizny.

Komisarz rządowy jest zarazem zastępcą Intendantury J.G.W. jako odbiorczyni przepisanych kontyngentów.

Komisarz rządowy urzęduje stale w Zarządzie Komisji dla obrotu bydłem i bierze udział w tych posiedzeniach Wydziału Wykonawczego, na których sprawy obrotu bydłem są omawiane.

Komisarz rządowy ma prawo, przy równoczesnym zawiadomieniu Wydziału Wykonawczego Krajowej Rady gospodarczej zawiesić na przeciąg 3 dni te uchwały lub zarządzenia Komisji dla obrotu bydłem, które według jego uznania przeciw zarządzeniom J.G.W. lub statutowi wykraczają albo interesu zarządu wojskowego naruszają. W tych wypadkach jest rozstrzygnięcie J.G.W. obowiązującym.

§ 6.

Pokrycie kosztów utrzymania Komisji dla obrotu bydłem.

Krajowa Rada Gospodarcza ustanawia wysokość płac kierowników, urzędników i personelu, jakoteż dyet i zwrotu kosztów członków Komisji głównej i Komisji powiatowych.

Na pokrycie kosztów powstających z powyższego tytułu jakoteż kosztów manipulacyjnych i innych wydatków nastąpi wprowadzenie procentowych opłat od cen płaconych za skupywany towar producentom.

Komisja Główna dla obrotu bydłem układa w tym celu preliminarz kosztów, który przedkłada Krajowej Radzie gospodarczej.

Wysokość opłat i sposób ich poboru, określi osobne zarządzenie J. G. W.

Ewentualne oszczędności z opłat wynikające po pokryciu kosztów mają być użyte po myśli art. VII rozp. z 23/6 1917 o Krajowej Radzie gospodarczej.

§ 7.

Sposób przeprowadzenia skupu bydła rzeźnego i świń

ustanawia osobną instrukcja.

§ 8.

Stosunek do Jen. Gab. Wojsk.

Stosunek Komisji dla obrotu bydła do Jen. Gab. Wojsk. odnośnie do poszczególnych agend Komisji dla obrotu bydłem reguluje rozporządzenie z dnia 9

grudnia 1917 o regulowaniu obrotu bydłem i trzodą chlewną.

W ogólności zostają J. G. W. w pełni zastrzeżone wszystkie te prawa, które przewiduje rozporządzenie dot. Krajowej Rady gospodarczej Nr. 58 Dz. Rozp. z 23/6 1917.

Jen. Gub. Wojsk. wykonuje swe prawa nadzorcze w pierwszej linii przez komisarza rządowego przy Komisji obrotu bydłem a następnie przez Komisarzów rządowych przy Krajowej Radzie gospodarczej.

§ 9.

Rozwiązanie Komisji dla obrotu bydłem może nastąpić na podstawie uchwały Krajowej Rady gospodarczej przez J. G. W.

6.

Ogłoszenie.

Rozporządzenie z dnia 20. grudnia 1917
dotyczące zajęcia słomy.

Na podstawie rozp. z dnia 22. czerwca 1917 Nr. 57 Dz. rozp. wzgl. rozp. z dnia 11. lipca 1916 Nr. 61 Dz. rozp. dotyczącego zużytkowania zbiorów rolnych oraz w wykonaniu rozp. z dnia 23. czerwca 1917 Dz. rozp. Nr. 58 zarządza się co następuje:

Zajęcie.

1.

Zbiór słomy z roku 1917 jakoteż wszelkie resztki zeszłorocznych zapasów zajmuje się na rzecz Zarządu wojskowego w Polsce.

Pod słomą należy rozumieć słomę z pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, grochu i wyki oraz mieszanki.

Skatki zajęcia.

2.

Następstwem zajęcia jest, że zajętej słomy nie wolno przerabiać, zużywać, spasać ani też dobrowolnie lub przymusowo sprzedawać, o ile niniejszym rozporządzeniem lub też specjalnymi przepisami nie zostaną wydane inne rozporządzenia.

Umowy sprzeciwiające się temu zakazowi są nieważne.

Dotyczy to również umów o kupno względnie dostawę zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, o ile ich jeszcze nie wykonano.

Ilości nie podlegające zajęciu.

3.

Zajęciu nie podlegają

1) ilości potrzebne w gospodarstwach domowych na postanie,

2) ilości potrzebne właścicielom bydła na ściółki i paszę z zachowaniem racyi zużycia ustanowionych w zarządzeniach wykonawczych do tego rozporządzenia wydanych,

3) ilości każdorazowo na prośbę, pojedynczym osobom przez Jeneralne Gubernatorstwo Wojskowe dla celów przemysłowych, jako również opakowania zwolnione.

Odbiór.

4.

Do odbioru zajętej słomy w myśl paragrafu I. jest upoważniona na obszarze Jeneralnego Gubernatorstwa Wojskowego z wyjątkiem powiatów: Chełmskiego, Hrubieszowskiego i Tomaszowskiego Polska Centrala Pasz, w Lublinie względnie jej filie powiatowe i pełnomocnicy.

Właściciel zajętej słomy jest obowiązany sprzedać swoje zapasy Polskiej Centrali Pasz lub jej zastępcom po ustalonych cenach odbioru.

Polska Centrala Pasz jest obowiązana zakupić zajętą słomę, o ile znajduje się w stanie zdatnym do użytku.

Sposób odbioru w powiatach: Chełmskim, Hrubieszowskim i Tomaszowskim zostanie uregulowany osobnymi rozporządzeniami.

Obowiązek zgłoszenia.

5.

Właściciele większych posiadłości są obowiązani zajęte ilości zgłosić do odstawy wprost, właściciele mniejszych posiadłości natomiast za pośrednictwem wójta gminy a to w sposób przepisany najpóźniej do dnia 31. stycznia 1918 w Polskiej Centrali Pasz (filii powiatowe).

Zgłoszenie ma zawierać:

- 1) nazwę miejscowości i gminy,
- 2) nazwisko właściciela,
- 3) rodzaj słomy i ilość,
- 4) miejsce przechowania,
- 5) podpis uprawnionego do rozporządzenia produktem jak również podpis sołtysa lub wójta stwierdzający, iż podane są daty prawdziwe.

Polska Centrala Pasz wyda i prześle zgłaszającym najpóźniej do dnia 28. lutego 1918 potwierdzenie odnośnego zgłoszenia.

Cena odbioru.

6.

Ceny odbioru, jakie ma płacić Polska Centrala Pasz za zajęte gatunki słomy ustala się jak następuje:

K 10. — za słomę żytnią młóconą cepem w okłotach (w snopkach). Za wszelkie inne rodzaje słomy ze zboża i wyki jak również za grochowinę K 7. — nie prasowaną, K 9. — prasowaną.

Ceny rozumieją się za 100 kg. loco miejsce produkcji za zdrowy i suchy towar, jeżeli towar tym warunkom nie odpowiada, następuje odpowiednie obniżenie ceny.

Za ilości w myśl postanowień paragrafu 4 prawidłowo zgłoszone, wypłaci Polska Centrala Paszy przy odbiorze premię w wysokości po 50 hal. za każde 100 kg.

W razie gdyby Polska Centrala pasz do dnia 30 kwietnia 1918 nie odebrała zgłoszonych produktów otrzyma posiadacz przy odbiorze od Polskiej Centrali Pasz, oprócz ceny i premii, dodatkowe wynagrodzenie za przechowanie po 50 hal za każde 100 kg.

Zarządzenia przymusowe.

7.

W razie gdyby właściciel względnie pełnomocnik wzbraniał się sprzedać zajęte zapasy Polskiej Centrali Pasz, może odnośna Komenda powiatowa, niezależnie od dochodzenia karnego, zarządzić przymusowe ich odebranie.

Odnośna osoba traci w tym wypadku prawo do premii albo dodatku, które się ma wypłacić w myśl paragrafu 6.

Postanowienia karne.

8.

Przekroczenia powyższego rozporządzenia lub przepisów wydanych na jego podstawie ulegną karom według paragrafu 10 rozporządzenia z dnia 11. czerwca 1916 r. Nr. 61 Dz. rozp. dotyczącego zużytkowania zbiorów rolnych.

Termin wejścia w życie.

9

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

7.

Wynagrodzenia za powody.

Z dniem 1. stycznia 1918 podwyższone zostało wynagrodzenie osobiste dla woźnicy z 25 h na 45 h za jedną godzinę.

Wobec tego wynosi wynagrodzenie za parokonną powodę 1 K 45 h, za jednokonną 95 h za jedną godzinę,

8.

Rozporządzenie

z dnia 24-go października 1917 r., Jenerałnego Gubernatorstwa wojskowego Nr. 88 Dz. rozp. dotyczące zakazu wolnego handlu drzewem opałowym.

Na podstawie przepisów § 7 rozporządzenia z dnia 4-go lipca 1917 r., Nr. 61 Dz. rozp., dotyczącego zaopatrywania ludności w niezbędne artykuły, zarządza się co następuje:

1.

Między powiatami obszaru Potski, pozostającego w austriacko-węgierskiej administracji wojskowej, zakazuje się wolnego handlu drzewem opałowym.

2.

Na wyjątki od tego zakazu mogą zezwolić te Komendy powiatowe, z których powiatu zamierza się przewieźć drzewo opałowe do innego powiatu.

3.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

C. i k. Jenerał-Gubernator wojskowy:
Szeptycki, w. r.,
jenerał-major.

9.

Ogłoszenie

dotyczące legitymacyi osób cywilnych.

W myśl rozporządzenia c. i k. Jen. Gub. Wojsk. w Lublinie N. A. Präs. Nr. 15503/17 z dnia 8. listopada 1917, służy do legitymowania osób cywilnych w podróży w obrębie c. i k. Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego w Lublinie każdy dokument na podstawie, którego tożsamość właściciela niewątpliwie stwierdzoną być może.

Za legitymacyę służy każdy dokument wystawiony przez Urząd lub Komendę w Królestwie Pol-

skiem, zaś w pierwszej linii paszport podróży względnie karta tożsamości, nawet o przedawnionym terminie ważności paszportu.

Następnie za legitymacyę służy; legitymacya kolejowa urzędownie potwierdzona fotografia, książka służbowa i róbownicza oraz urzędowe poświadczenie gminne.

Ze strony Megistratu i Urzędu gminnego nie należy wydawać kart tożsamości tym osobom które podróżują w obrębie c. i k. Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego w Lublinie i są w posiadaniu paszportu podróży.

Ł. i k. Komendant powiatu:

FEHMEL, w. r.,

jenerał-major.

